

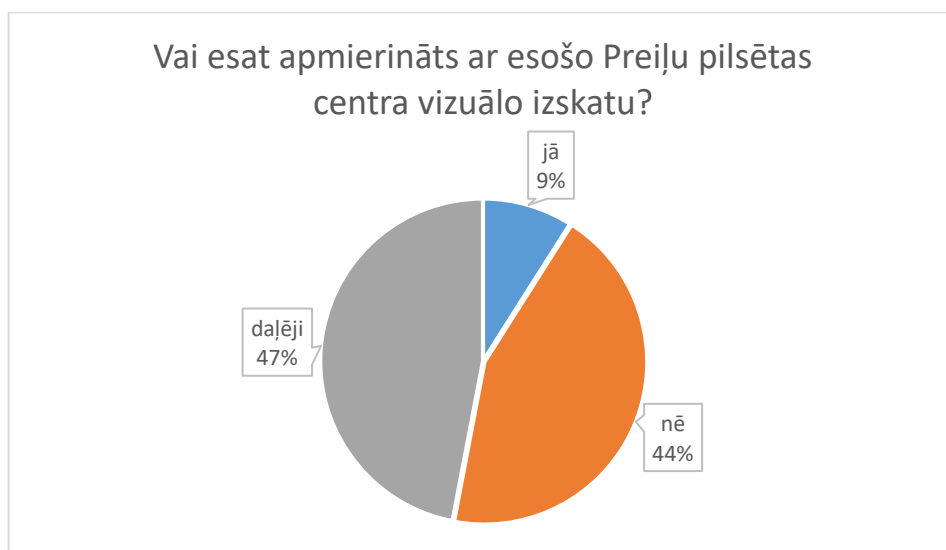
Aptaujas rezultāti par Preiļu pilsētas centra vizuālo izskatu un attīstību

2018.gada pavasarī Preiļu novada domes Attīstības daļa rosināja sākt aktīvāku diskusiju par Preiļu pilsētas centra attīstības jautājumiem, bet rudenī veica arī priekšizpēti, kurā viens no uzdevumiem bija organizēt aptauju par Preiļu pilsētas centra vizuālo izskatu un attīstību.

Preiļu pilsētas centra esošās izmantošanas funkcijas un vizuālais izskats liecina par nepieciešamību pārdomāti un kvalitatīvi uzlabot centra kopējo tēlu un izmantojuma iespējas. Pilsētas centrs, tāpat kā svarīgākie iebraukšanas ceļi, ir pilsētas vizuālā vizītkarte pēc kuru izskata bieži vien apzināti un neapzināti veidojam kopējo priekšstatu par apdzīvoto vietu. Daudzas nianšes, piemēram, ēku fasāžu krāsas un izskats, funkcionālais pielietojums, dažādu praktisku nepieciešamību nodrošināšana (soliņi, atkritumu urnas, labierīcības, ietves, velo statīvi u.c.), svētku noformējums rada vides koptēlu – arī visas pilsētas un novada koptēlu.

2018.gada oktobrī–novembrī aptaujas laikā tika saņemtas kopumā 563 anketas gan interneta vietnē www.preili.lv, gan arī Preiļu novada domē, Preiļu galvenajā bibliotēkā, Tūrisma informācijas centrā un Jauniešu centrā “Četri”.

Būtiski bija noskaidrot viedokli par esošo Preiļu pilsētas centra vizuālo izskatu. Tikai neliela daļa aptaujāto respondentu norādīja, ka ir *apmierināti ar esošo pilsētas izskatu (9%)*, *gandrīz puse no aptaujas dalībniekiem (47%) – tikai daļēji*. Tas liecina par to, ka lielākā daļa aptaujāto vēlas redzēt izmaiņas pilsētas centrā.

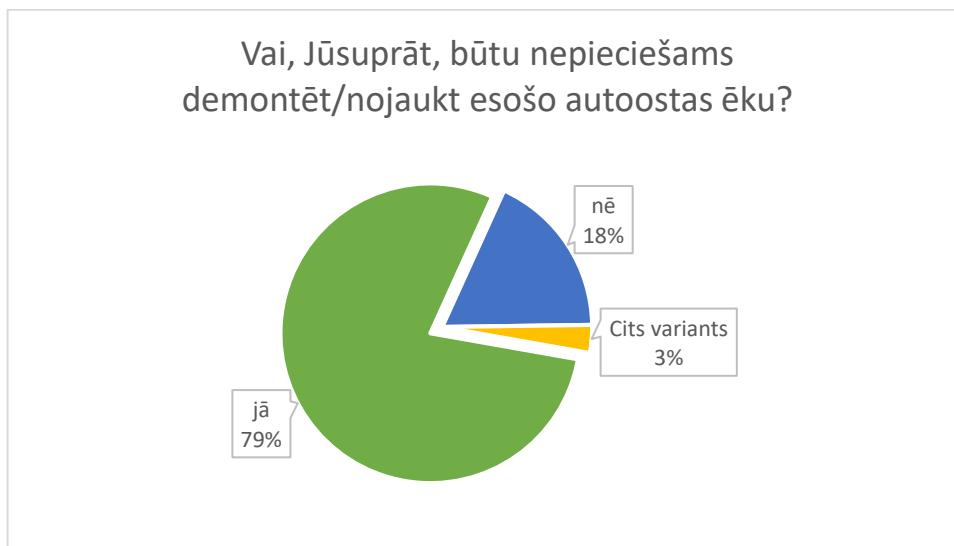
Nākošais jautājums bija plašs un saistīts ar Preiļu centra pilsētvides konkrētāku novērtējumu, kur atbildes nosacīti var iedalīt 3 lielās grupās:

- 1) Atbildes, kurās vērtējums **pārsvarā ir labs un drīzāk labs nekā slikts**: *Zaļo zonu sakoptība (55%), Ziedu kompozīciju daudzveidība (51%), Pilsētas rotājumi svētkos (44%)*;
- 2) Atbildes, kurās vērtējums **pārsvarā ir slikts un drīzāk slikts nekā labs**: *Labierīcību pieejamība (91%), Autoostas pieturvietu izskats, autobusu sarakstu noformējums (83%), Velosipēdu novietņu pieejamība (82%), Pilsētas centra ēku fasādes krāsa, noformējums (69%), Atkritumu urnu pieejamība (63%), Ēdināšanas pakalpojumu pieejamība (54%)*;
- 3) Atbildes, kurās vērtējumi **labs/drīzāk labs nekā slikts un slikts/drīzāk slikts nekā labs ir diezgan līdzīgi**: *Pilsētas centra apgaismojums, Soliņu izvietojums, Informācijas stendi un to kvalitāte pie Preiļu katoļu baznīcas un vēsturisko fotogrāfiju siena, Satiksmes drošība un gājēju pārejas*.

Pēc sniegtajām atbildēm secināms, ka, plānojot izmaiņas pilsētas centrā, nepieciešams pievērst būtisku uzmanību labierīcību jautājuma risināšanai, autoostas pieturvietu un autobusu sarakstu vizuālajam un

tehniskajam noformējumam, jāparedz velosipēdu novietnes, atkritumu urnu pietiekošs skaits, jāplāno ēdināšanas pakalpojumu pieejamības iespējas un jāizvērtē kopējais vizuālais ēku fasāžu noformējums un krāsu toņu savienojamība.

Svarīgs un īpaši apspriests aptaujas jautājums bija par esošo autoostas ēku Preiļu pilsētas centrā.

Liels iedzīvotāju skaits, kas pauda vēlmi autoostas ēkas demontēšanai/nojaukšanai, diezgan pārliecinoši pauž kopējo viedokli. Tomēr interesanti un lietderīgi ir saņemtie komentāri, kas liek aizdomāties par ēkas turpmāko iespējamo izmantošanu, piemēram, *esošās ēkas restaurācija, atstājot tās vēsturisko izskatu un izmantojot to kā daudzfunkcionālu ēku, kurā ir ne tikai autoosta, bet arī tūrisma informācijas centrs, kafejnīca, labierīcības u.c., kur nodrošināta vides pieejamība dažādām iedzīvotāju grupām*. Vairākās atbildēs tika norādīts, ka ēku nepieciešams nojaukt un tās vietā uzbūvēt jaunu, funkcionālu un patīkamu pašiem un pilsētas viesiem.

Jāuzsver fakts, ka pagaidām autoostas ēkai nav valsts kultūras aizsargājamā pieminekļa statuss, tomēr tas ir pilsētas kultūrvēsturiskais objekts (20.gs 60.-70. gadi), kuru, iespējams, varētu renovēt, modernizēt un atstāt kā Preiļu vēstures liecību. **Tāpēc pagaidām nevar viennozīmīgi apgalvot, ka autoostas ēka tiks nojaukta - par to varēs lemt pēc pilsētas centra detālpilnplānojuma izstrādes, kas plānota 2019.gadā.**

Aptaujas dalībniekiem bija iespēja nosaukt vismaz 3 būtiskākās lietas, ko pilsētas centrā būtu nepieciešams mainīt, uzlabot, radīt no jauna. Tika saņemtas 442 atbildes, un biežākās atbilžu grupas bija šādas:

- *Autoostas ēka (atjaunošana, demontāža, pārbūve utt.) un autoostas laukuma seguma maiņa;*
- *Labierīcību jautājums (esošo labiekārtošana, bezmaksas labierīcību pieejamība);*
- *Autolaukums pretī tirgus teritorijai (asfaltēšana, labiekārtošana, atjaunošana, zaļās zonas sakopšana);*
- *Laukums pretī Grāmatu veikalam (pārbūve, paaugstinājuma noņemšana, izskata maiņa, modernizācija u.c.);*
- *Centra ēku fasādes izskats (saskaņots krāsojums, atjaunināms krāsojums);*
- *Soliņu skaita papildinājums un dizaina daudzveidība;*
- *Vides objekti, to dažādība (dizains, skulptūras);*
- *Laukums starp bibliotēku un Labklājības pārvaldi (sakārtošana, labiekārtošana);*
- *Kafejnīca (kafejnīca, ēdināšanas pakalpojumi, bērnu kafejnīca centrā);*
- *Centra noformējums (esošā maiņa, krāšņāks, gaumīgāks, daudzveidīgāks);*
- *Apgaismojums (vairāk apgaismojuma, laternu pārkrāsošana, modernāku gaismekļu izvietošana, apgaismojuma nodrošināšana arī nakts stundās);*
- *Atpūtas zonu izveide un labiekārtošana, bērnu laukumiņu izveide;*
- *Afīšu stends (atjaunošana, digitalizācija, modernizēts, ekrānveida);*
- *Azartspēļu zāles likvidācija centrā;*

- *Modernizēt kopējo centra izskatu;*
- *Lielākas policijas aktivitātes, t.sk. kārtības nodrošināšana pie spēļu zāles;*
- *Notekūdeņu, grāvju, gājēju pāreju uzlabošana.*

Respondentiem bija iespēja izteikt savu viedokli arī par cilvēkiem un/ vai organizācijām, kas varētu palīdzēt pilsētas centra vizuālā izskata uzlabošanā. Tika nosaukti gan Preiļu novada pašvaldības speciālisti, pašvaldības iestādes, uzņēmēji, zemes un ēku īpašnieki, NVO, gan arī ieteikts piesaistīt profesionālus ainavu arhitektus, vides dizainerus, pilsētvides plānotājus, māksliniekus, dārzniekus u.c., kā arī iesaistīt šajā darbā Rīgas Tehniskās universitātes un citu augstskolu studentus.

Aptaujā piedalījās galvenokārt sievietes (72%), visvairāk respondentu bija vecumā no 18-35 gadiem (59%), ar augstāko izglītību 62%, ar vidējo - 33%, pēc nodarbošanās – valsts/pašvaldību iestāžu darbinieki (30%), privāto uzņēmumu darbinieki (25%), studenti (12%).

Pateicamies visiem par piedalīšanos aptaujā! Jūsu sniegtās atbildes un ieteikumus varēsim izmantot detālpilnojumā izstrādē Preiļu pilsētas centra teritorijai!

*Elita Jermolajeva,
Preiļu novada domes Attīstības daļas vadītāja
2018.gada decembrī*